

Sygn. akt IV Ca 23/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca SSO Barbara Kamińska

Sędziowie: SO Małgorzata Michalska

SO Renata Wanecka (spr.)

Protokolant: Katarzyna Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie 28 lutego 2019r. w P.

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. W. (1)

o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z 11 października 2018r.

sygn. I C 1745/17

1. zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie I w ten sposób, że uznaje za bezskuteczną w stosunku do Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. czynności prawnej dokonanej przez E. P. oraz M. W. (1), na mocy której pozwana aktem notarialnym z 5 lipca 2013r., rep. A nr (...), sporządzonym przez Notariusza E. Z., nabyła w drodze darowizny udział wynoszący 1/2 część we współwłasności lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w C. przy ulicy (...) wraz ze związanymi z tym lokalem prawami, tj. z udziałem we współwłasności wszelkich części budynku i innych urządzeń, które nie służą do wyłącznego użytku właścicieli poszczególnych lokali, wynoszącym (...) części i takim samym udziałem we współwłasności działki gruntu, na której usytuowany jest budynek, dla której to nieruchomości lokalowej Sąd Rejonowy w Ciechanowie prowadzi księgę wieczystą (...), z jednoczesnym ustanowieniem przez pozwaną na przedmiotowym lokalu na rzecz E. P. dożywotniej, nieodpłatnej służebności mieszkania, polegającej na prawie zamieszkiwania w jednym, większym pokoju o powierzchni ok. 18 m² oraz korzystania ze wspólnej kuchni, przedpokoju, W.C. i łazienki w celu ochrony wierzytelności powoda, przysługującej mu wobec E. P., PESEL (...), stwierdzonej nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym ze weksla z 27 czerwca 2016r., wydanym przez Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie I Nc 235/16, zasądającym na rzecz powoda kwotę 239.270,65 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 marca 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 289,14 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

- w punkcie II w ten sposób, że zasądza od M. W. (1) na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 8.417 zł (osiem tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od M. W. (1) na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 5.700 zł (pięć tysięcy siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 23/19

UZASADNIENIE

Bank (...) Spółka Akcyjna w W. 14 grudnia 2017r. złożyła do Sądu Rejonowego w Ciechanowie pozew przeciwko M. W. (1) o uznanie za bezskuteczną wobec niej czynności prawnej dokonanej przez E. P., polegającej na darowiznie udziału w lokalu mieszkalnym, precyzując ostatecznie w piśmie procesowym z 21 marca 2018r., że domaga się uznania za bezskuteczną w stosunku do Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. czynności prawnej dokonanej przez E. P. oraz M. W. (1), na mocy której pozwana aktem notarialnym z 5 lipca 2013r., rep. A nr (...), sporządzonym przez Notariusza E. Z., nabyła w drodze darowizny udział wynoszący 1/2 część we współwłasności lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w C. przy ulicy (...) wraz ze związanymi z tym lokalem prawami, tj. z udziałem we współwłasności wszelkich części budynku i innych urządzeń, które nie służą do wyłącznego użytku właścicieli poszczególnych lokali, wynoszącym (...) części i takim samym udziałem we współwłasności działki gruntu, na której usytuowany jest budynek, dla której to nieruchomości lokalowej Sąd Rejonowy w Ciechanowie prowadzi księgę wieczystą (...), z jednoczesnym ustanowieniem przez pozwaną na przedmiotowym lokalu na rzecz E. P. dożywotniej, nieodpłatnej służebności mieszkania, polegającej na prawie zamieszkiwania w jednym, większym pokoju o powierzchni ok. 18 m² oraz korzystania ze wspólnej kuchni, przedpokoju, W.C. i łazienki w celu ochrony wiarygodności powoda, przysługującej mu wobec E. P., PESEL (...), stwierdzonej nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym ze weksla z 27 czerwca 2016r., wydanym przez Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie I Nc 235/16, zasądzającym na rzecz powoda kwotę 239.270,65 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 marca 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 289,14 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

M. W. (1) wносиła o oddalenie powództwa twierdząc, że w dniu podpisywania umowy nie miała wiedzy o zadłużeniu matki oraz, że darowizna udziału w mieszkaniu mogłaby spowodować niewypłacalność E. P..

Wyrokiem z 11 października 2018r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie w sprawie I C 1745/17 oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 26 września 2008r. Z. G., P. K. oraz E. P. – matka pozwanej, zawarli umowę spółki jawnej pod firmą Przedsiębiorstwo (...), P. K., (...) spółka jawna w C.. E. P. objęła w niej 10 udziałów.

Bank (...) S.A. w W. 5 kwietnia 2012r. udzielił Przedsiębiorstwu (...), P. K., (...) spółce jawnej w C. odnawialnego kredytu w rachunku na bieżące finansowanie działalności gospodarczej w wysokości 300.000 zł. Termin spłaty upływał 4 kwietnia 2013r. Zabezpieczeniem kredytu był weksel własny in blanco wystawiony przez kredytobiorcę i poręczony m.in. przez E. P., jako współniczkę spółki jawnej.

E. P. 5 lipca 2013r. zawarła z córką – M. W. (1) umowę darowizny udziału wynoszącego 1/2 część we współwłasności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w C. przy ulicy (...) z jednoczesnym ustanowieniem na rzecz E. P. dożywotniej, nieodpłatnej służebności mieszkania polegającej na prawie zamieszkiwania w jednym pokoju oraz korzystania ze wspólnej kuchni, przedpokoju, WC i łazienki. W dacie zawierania umowy E. P. nie wiedziała o kłopotach (...) spółki jawnej (...).

W dniu 15 maja 2014r. między Bankiem (...) S.A., a spółką (...) została zawarta ugoda dotycząca ratalnej spłaty kredytu.

24 września 2014r. do Sądu Rejonowego w Płocku wpłynął wniosek Przedsiębiorstwa (...), (...) spółka jawna w C. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości, który zarządzeniem z 20 listopada 2014r. został zwrócony. Następnie

16 grudnia 2014r. został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej. Postanowieniem z 11 lutego 2015r. wniosek został oddalony.

Sąd Okręgowy w Płocku 27 czerwca 2016r. wydał w sprawie I Nc 135/16 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, w którym nakazał Przedsiębiorstwu (...), (...) spółce jawnej w C. oraz Z. G., P. K. i (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C., aby zapłacili solidarnie na rzecz Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. kwotę 239.270,65 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 marca 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 289,14 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni do dnia doręczenia nakazu albo wnieśli w tymże terminie zarzuty.

Bank (...) S.A. w W. 12 września 2016r. skierował wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie w/w nakazu zapłaty m.in. przeciwko E. P.. Postępowanie toczy się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (2) sygn. Km 2008/16. W odniesieniu do E. P. komornik nie zajął żadnego majątku.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji wskazał, że podstawę prawną żądania powoda stanowi art. 527 § 1 kc, który stanowi, że gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Z kolei § 3 art. 527 kc przewiduje, że jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Sąd odwołał się również do treści art. 527 § 2 kc, zgodnie z którym czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Sąd Rejonowy wskazał również, że w myśl art. 529 kc, jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

W ocenie Sądu I instancji powód nie udowodnił, że E. P., dokonując 5 lipca 2013r. darowizny udziału w lokalu mieszkalnym, działała ze świadomością i zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela oraz że w tej dacie ona i spółka były niewypłacalne. Sąd podkreślił, że w chwili zawierania umowy zobowiązania wobec banku nie były przeterminowane, co więcej – 15 maja 2014r. między Bankiem (...) S.A. w W., a Przedsiębiorstwem (...), (...) spółką jawną w C., została zawarta ugoda, co oznaczało, że spółka miała zdolność kredytową. Ustalono też, że zadłużenie będzie spłacane w ratach i nie toczyła się wówczas egzekucja. Zdaniem Sądu istotne jest również to, że darowizna została dokonana zanim został wydany nakaz zapłaty. Sąd podniósł, że powód nie wykazał, aby w dacie darowizny spółka jawna nie regulowała swoich zobowiązań.

Reasumując, zdaniem Sądu opisane wyżej okoliczności nie przekonują o spełnieniu przesłanek, od których uzależniona jest skuteczność wystąpienia ze skargą pauliańską. Podkreślił, że w sprawie niezbędne było udowodnienie nie tylko faktu, że zawierając kwestionowaną czynność prawną, dłużnik liczył się z tym, że w związku ze swoją działalnością może mieć w przyszłości wierzycieli, ale niezbędne jest też udowodnienie, iż przez tę czynność miał zamiar pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, a więc celem tej czynności było spowodowanie niewypłacalności i uniemożliwienie zaspokojenia. W ocenie Sądu Rejonowego, powód nie sprostał tym wymaganiom.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożyła (...) S.A. w W., zaskarżając go w całości i zarzuciła naruszenie:

- przepisów prawa procesowego, mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

art. 229 kpc poprzez jego niezastosowanie na skutek błędnego uznania, że powód nie udowodnił, iż dłużnik działał ze świadomością i zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela oraz iż był niewypłacalny, podczas gdy okoliczności i fakty z tym związane zostały przyznane przez pozwaną,

art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc poprzez: 1) wyprowadzenie z materiału dowodowego, tj. z zeznań świadka i ze zgromadzonych w sprawie dokumentów, nie wynikającego z niego wniosku, tj. że w dacie dokonywania zaskarżonej czynności dłużnik nie był niewypłacalny i nie działał ze świadomością oraz zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela; 2) dokonanie oceny zeznań świadka E. P. (dłużnika, jako zeznań wiarygodnych, logicznych i których nie podważał zgromadzony w sprawie materiał dowodowy; 3) przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegającej na zupełnym pominięciu dla oceny spełnienia przesłanek powództwa ze skargi pauliańskiej;

art. 328 § 2 kpc poprzez niezawarcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, z powodu których Sąd, dokonując ustaleń faktycznych, w ogóle nie wziął pod uwagę (nie odniósł się) oraz nie wskazał, czy i dlaczego, odmówił wiarygodności dowodom: z przesłuchania pozwanej jako strony, z ustalenia należności w postępowaniu egzekucyjnym Km 2008/16 z 9 kwietnia 2018r., z zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, z pisma E. P. z 30 września 2016 r., z pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 6 października 2016 r., z pisma Starostwa Powiatowego w C. z 12 października 2016 r., z zawiadomienia wierzyciela o stanie egzekucji z 30 listopada 2016 r., z pisma Komornika Sądowego do Banku (...) S.A. z 15 grudnia 2016 r. oraz pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego w C. z 20 kwietnia 2017r.;

- przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

art. 527 § 1 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie na skutek błędnego przyjęcia, że w sprawie nie zaszła wskazana w nim przesłanka polegająca na działaniu dłużnika ze świadomością (jak również z zamiarem) pokrzywdzenia wierzycieli;

art. 527 § 2 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie na skutek błędnego przyjęcia, że w sprawie nie została spełniona wskazana w nim przesłanka dokonania przez dłużnika czynności z pokrzywdzeniem wierzycieli, tj. czynności skutkującej powstaniem niewypłacalności dłużnika lub pogłębieniem stanu niewypłacalności względem sytuacji, w której był on przed dokonaniem czynności;

art. 529 kc w zw. z art. 6 kc poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że w chwili dokonania zaskarżonej czynności E. P. była niewypłacalna, skutkiem czego w sprawie istniało domniemanie, że działała ze świadomością (jak również z zamiarem) pokrzywdzenia wierzycieli, a którego to domniemania strona pozwana nie obaliła, nie podejmując w tym zakresie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania przez Sąd, że ciężar dowodowy w tym zakresie spoczywa na stronie powodowej oraz jego niezastosowanie, mimo że z dowodu z przesłuchania pozwanej jako strony i z dowodu z zeznań dłużnika wynikało wprost, że w chwili dokonania zaskarżonej czynności dłużnik nie posiadał innego majątku poza darowanym udziałem we współwłasności nieruchomości;

art. 530 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie na skutek błędnego przyjęcia, że w niniejszej sprawie powoda należało traktować, jako „przyszłego” wierzyciela, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z umowy nr (...) kredytu w rachunku bieżącym z 5 kwietnia 2012 r., Aneksu nr 1 z 25 marca 2013 r. oraz Aneksu nr (...) z 26 listopada 2013 r., weksla własnego in blanco i deklaracji wekslowej wynikało, że w dacie dokonania zaskarżonej czynności, powód nie był wobec E. P. „przyszłym” wierzycielem, lecz już istniejącym;

art. 6 kc w zw. z art. 232 zdanie pierwsze kpc poprzez nieprawidłowe uznanie, że w niniejszej sprawie powód nie sprostował wymogom udowodnienia faktu, że zawierając kwestionowaną czynność prawną, dłużnik liczył się z tym, że w związku ze swoją działalnością może mieć w przyszłości wierzycieli, a także faktu, iż przez tę czynność miał

zamiar pokrzywdzenia wierzycieli, a więc że celem czynności było spowodowanie niewypłacalności i uniemożliwienie zaspokojenia;

art. 6 kc w zw. z art. 232 zdanie pierwsze kpc w zw. z art. 529 kc poprzez błędne przyjęcie, iż to na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela oraz iż ciężarowi temu powód nie sprostął.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie jego powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu na jego rzecz za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd II instancji nie podziela ustaleń dokonanych przez Sąd Rejonowy, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy ocenił odmiennie, uznając przy tym, że zarzuty naruszenia art. 233 § 1 kpc i art. 229 kpc są uzasadnione.

Wobec powyższego Sąd II instancji ustalił:

W związku z zawarciem 5 kwietnia 2012r. umowy kredytu w rachunku bieżącym, aneksowanym 25 marca 2013r., E. P. stała się dłużnikiem (...) S.A. w W., jako współniczka Przedsiębiorstwa (...), P. K., (...) spółki jawnej w C., przy czym zabezpieczyła swoje zobowiązanie, podpisując wraz z pozostałymi współnikami, weksel in blanco. Zgodnie z umową, Bank udzielił kredytu na 300.000 zł, którego termin płatności upływał 4 kwietnia 2013r., zaś na podstawie aneksu nr (...) – termin płatności został ustalony na 4 kwietnia 2014r. Kolejny aneks - nr 2 został podpisany już po dokonaniu czynności prawnej, której dotyczy spór, tj. 26 listopada 2013r. (umowa nr (...) wraz z aneksami k: 37 – 42)

Ponieważ spółka nie wywiązywała się w terminie z zaciągniętego zobowiązania, Bank (...) S.A. zawarła z nią 15 maja 2014r. ugodę, której celem było uzgodnienie warunków dobrowolnej spłaty zobowiązań w terminie do 2 maja 2015r. (ugoda nr (...)k: 44 – 49)

Podczas zawierania umowy darowizny udziału w lokalu mieszkalnym na rzecz córki, E. P. działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela - (...) S.A. w W.. Poprzez wyzbycie się w/w udziału we współwłasności 5 lipca 2013r., dłużniczka stała się niewypłacalna co najmniej w stopniu wyższym niż była przed dokonaniem tej czynności. E. P. nigdy nie była osobą zamożną. Po orzeczeniu separacji z mężem w 2004r., jej jedynym majątkiem był udział wynoszący 1/2 część w mieszkaniu przy ulicy (...) w C. oraz udziały w spółce jawnej (...). Zawsze żyła skromnie, nie posiadała samochodu ani oszczędności. (zeznania świadka E. P. k: 140 – 140 v; dowód z przesłuchania stron – zeznania pozwanej M. W. (1) k: 148 w zw. z k: 117 – 118)

M. W. (1) wiedziała, że dokonując darowizny, jej matka działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela – (...) S.A. w W.. (dowód z przesłuchania stron – zeznania pozwanej M. W. (1) k: 148 w zw. z k: 117 – 118)

Dla uwzględnienia skargi pauliańskiej niezbędne jest wykazanie dwóch przesłanek: po pierwsze, że przy dokonywaniu zaskarżonej czynności dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, po drugie, że osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Jeśli idzie o pierwszą z podstaw, to ustawodawca dodatkowo sprecyzował, iż czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli wówczas, gdy skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w stopniu wyższym, niż był przed dokonaniem czynności.

Zgodnie z art. 22 § 2 ksh, każdy wspólnik spółki jawnej odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką, z uwzględnieniem art. 31 ksh, który przewiduje, że odpowiedzialność wspólnika ma charakter subsydiarny w stosunku do spółki. Zatem kredyt w wysokości 300.000 zł od początku stanowił zobowiązanie zaciągnięte przez E. P., która dodatkowo zabezpieczyła je, podpisując weksel in blanco. W dniu zawierania umowy darowizny zadłużenie nie było spłacane terminowo, skoro konieczne było zawarcie aneksu ustalającego dłuższy termin spłaty, a już na pewno zawarcie ugody w 2014r. nie świadczyło o dobrej kondycji finansowej spółki, przeciwnie – miało na celu ustalenie nowych warunków spłaty kredytu, ponieważ spółka nie wywiązywała się ze swoich zobowiązań wobec banku.

E. P. była zastępcą prezesa spółki. Podpisywała w jej imieniu nie tylko umowę kredytu w rachunku bieżącym wraz z jej kolejnymi aneksami, ale również ugodę. W żadnym wypadku nie można więc uznać, że w dacie dokonywania darowizny nie działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Jej skromny majątek i tak nie wystarczyłby na spłatę długu, ale wyzbycie się jego jedynego składnika, pogłębiło stan niewypłacalności. Skoro dłużniczka była niewypłacalna w chwili dokonywania darowizny, domniemywa się, iż działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela – (...) S.A.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powód wykazał pierwszą z przesłanek, o których mowa w art. 527 § 1 kc, a dodatkowo na jego korzyść działa domniemanie wynikające z art. 529 kc.

Jeśli idzie o drugą z podstaw, pozwalających na uznanie czynności prawnej za bezskuteczną wobec wierzyciela, to w tym wypadku ustawodawca skonstruował taki system domniemań, który w pewnych sytuacjach przerzuca ciężar dowodu na stronę pozwaną. Pozycję procesową powoda wzmacnia domniemanie sformułowane w art. 527 § 3 kc. Zgodnie z jego treścią, jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika, dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Pozwana jest córką E. P., nie ma wątpliwości, że jest osobą pozostającą w bliskim stosunku z dłużniczką. Ani zeznania M. W. (1), ani jej matki, nie doprowadziły do obalenia tego domniemania. Dlatego Sąd II instancji ustalił, odmiennie niż Sąd Rejonowy, że pozwana wiedziała o tym, że jej matka w chwili darowizny działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela – (...) S.A. Na marginesie tylko należy dodać, że pozwana również pracowała w spółce (...) i to w księgowości. Zatem znała sytuację przedsiębiorstwa oraz zdawała sobie sprawę z zobowiązań finansowych m.in. wobec powoda.

Dodatkowo trzeba jeszcze podnieść, że w myśl art. 528 kc, jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Ponieważ zbycie udziału w lokalu mieszkalnym nastąpiło nieodpłatnie, w zasadzie powód nie musiał nawet wykazywać, że M. W. (1) wiedziała, że jej matka działa z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Rację ma też apelujący, zarzucając nieprawidłowe zastosowanie art. 530 kc. Przyszli wierzyciele w rozumieniu art. 530 kc to tacy, których wierzytelności powstały po dokonaniu przez dłużnika czynności prawnej krzywdzącej wierzycieli (ale nie później niż w chwili wystąpienia ze skargą pauliańską). Jak ujął to Sąd Najwyższy w wyroku z 28 listopada 2014 r., I CSK 33/14, LEX nr 1621288, przyszły wierzyciel w rozumieniu art. 530 kc to taki, którego wierzytelność nie istniała jeszcze w sensie prawnym w chwili podejmowania przez dłużnika czynności prawnej krzywdzącej wierzyciela. Zadłużenie wynikające z umowy zawartej 5 kwietnia 2012r. w rachunku bieżącym na pewno już istniało w dacie dokonania darowizny, tj. 5 lipca 2013r. Nie ma przy tym znaczenia, czy był już wtedy wydany tytuł wykonawczy, czy nie. E. P. wspólnie z pozostałymi wspólnikami i ze spółką była zobowiązana do spłaty zadłużenia wobec (...) S.A.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną w całości zasługiwało na uwzględnienie. Wskutek tego należało zmienić także rozstrzygnięcie w części dotyczącej kosztów procesu. Ponieważ M. W. (1) w całości przegrała spór, to w myśl art. 98 § 1 kc, powinna zwrócić powodowi jego koszty w wysokości 8.417 zł, w tym opłatę od pozwu 3.000 zł, koszty zastępstwa procesowego 5.400 zł i opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda została ustalona na podstawie § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, stosując art. 386 § 1 kpc.

O kosztach procesu za II instancję Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania i zasądził od pozwanej na rzecz powoda 5.700 zł, z czego opłata od apelacji wynosi 3.000 zł, zaś wynagrodzenie adwokackie 2.700 zł (§ 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

(...) B. R. W.